

תורה אור • פרשת תצוה • מאמר 3

ועשית ציץ זהב טהור ופתחת עליו פתוחי חותם קדש לה'

”ועשית ציץ זהב טהור”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/torah-ohr/tetzaveh/3](https://likuteitorah.com/he/torah-ohr/tetzaveh/3)

1 ועשית ציץ זהב טהור ופתחת עליו פתוחי חותם קדש לה'. ואמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] קדש למי"ד למטה והוי' למעלה.

"ועשית ציץ זהב טהור, ופתחת עליו פתוחי חותם: קודש לה". וחז"ל אמרו: "קודש למי"ד למטה והוי' למעלה".

ולהבין זה וגם להבין מ"ש והי' [והיה] על מצח אהרן ונשא אהרן את עון הקדשים וגוי' שהציץ מכפר ונושא עון.

כדי להבין זאת, וגם את הכתוב: "והיה על מצח אהרן, ונשא אהרן את עון הקדשים" וגוי' — כלומר, שהציץ מכפר ונושא עון.

וסיפא דקרא והי' [והיה] על מצחו תמיד לרצון להם לפני הוי'. שבמה שהוא נושא את הציץ על המצח נמשך רצון.

ובסוף הפסוק נאמר: "והיה על מצחו תמיד לרצון להם לפני הוי'". בכך שהוא נושא את הציץ על מצחו נמשך רצון.

ולהבין ענין זה. (אך) הנה ציץ הוא מלשון יציץ נזרו. מציץ מן החרכים. נץ החמה.

כדי להבין ענין זה: ציץ הוא מלשון "יציץ נזרו", "מציץ מן החרכים" ו"נץ החמה".

דהיינו הארת אור וזיו. והוא אור האהבה רבה הבאה מלמעלה שהיא בחי' אהרן זקן אהרן שיורד על פי מדותיו.

כלומר, הארת אור וזיו. זהו אור האהבה רבה הבאה מלמעלה, שהיא בחינתו של אהרן: "זקן אהרן שיורד על פי מידותיו".

שאהרן הוא רועה משבעה רועים המפרנסים לכנס"י [לכנסת ישראל] המשכות אא"ס [אור אין סוף] כ"ה ואהרן הוא הממשיך בחי' אה"ר [אהבה רבה].

שהרי אהרן הוא אחד משבעת הרועים המפרנסים את כנסת ישראל בהמשכת אור אין סוף, ברוך הוא; ואהרן הוא הממשיך את בחינת האהבה רבה.

2 והגם שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים. מ"מ יש אהבה ויש אהבה. יש אהבה שהיא למטה מן הדעת ותולדתה והיא בכח הנפש עצמה.

ואף על פי ש"הכול בידי שמים חוץ מיראת שמים", בכל זאת יש אהבה ויש אהבה. יש אהבה שהיא למטה מדעת ונולדת ממנה, והיא בכוחה של הנפש עצמה.

ויש אה"ר [אהבה רבה] שהיא למעלה מן הדעת הוא בחי' אהרן הרועה וממשיך לכנס"י [לכנסת ישראל] והוא בחי' רעותא דלכא.

ויש אהבה רבה, שהיא למעלה מדעת: זוהי בחינתו של אהרן, הרועה, שממשיך אותה [ומוריד אותה] לכנסת ישראל; וזוהי בחינת רעותא דלכא — רצון הלב.

3 וז"ש [וזהו שכתוב] לאהבה את ה' אלקיכם וגו'. ולא כתי' [כתיב] לאהוב אלא לאהבה שימשיך האדם את לבו לאהבה עליונה היא רעותא דלכא שיהי' [שיהיה] רצונו לה' לבדו ולדבקה בו בא"ס ב"ה ממש.

וזהו [פירוש] הכתוב: "לאהבה את ה' אלקיכם" וגו'. לא כתוב "לאהוב" אלא "לאהבה": על האדם להמשיך את לבו אל האהבה העליונה, שהיא רצון הלב, כדי שרצונו יהיה לה' לבדו, ולדבוק בו, באין סוף עצמו, ברוך הוא.

וכמ"ש מי לי בשמים וגו' פי' שמים ג"ע [גן עדן] העליון כו' דכולא קמ"י [קמיה] כלא חשיב. אני הו"י לא שניתי ואתה הוא משנברא העולם ואתה הוא קודם שנברא"ע [שנברא העולם] כו'.

כמו שכתוב: "מי לי בשמים" וגו': "שמים" פירושם גן עדן העליון וכו', שהרי הכול נחשב לפניו כלא כלום. "אני הו"י לא שניתי", ו"אתה הוא משנברא העולם, ואתה הוא קודם שנברא העולם" וכו'.

4 ועל אהבה זו נאמר מציץ מן החרכים כי הנה זה עומד אחר כתלנו. שמשחרב בהמ"ק [בית המקדש] יש כותל ומחיצה של ברזל מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים.

ועל אהבה זו נאמר: "מציץ מן החרכים", שכן "הנה זה עומד אחר כתלנו". מאז שנחרב בית המקדש יש כותל ומחיצת ברזל המפרידים בין ישראל לאביהם שבשמים.

כי הגם שאין דבר חוצץ לפניו ית' ח"ו [חס ושלום] כי גם חשך לא יחשיך ממך הרי באמת לא אמרו בין אביהם שבשמים לישראל אלא בין ישראל לאביהם שבשמים. שהחיצה הוא בפני המקבלים.

אף שאין דבר חוצץ לפניו יתברך, חס ושלום, שהרי "גם חושך לא יחשיך ממך", מכל מקום, לאמיתו של דבר לא אמרו [חז"ל] "בין אביהם שבשמים לישראל", אלא "בין ישראל לאביהם שבשמים": המחיצה היא לפני המקבלים.

עונותיכם היו מבדילין ביניכם וכו'. שמונע את אור האהבה העליונה מישראל ואעפ"כ [ואף על פי כן] הוא מציץ מן החרכים וחלונות. חלונות הם חורים גדולים. וחרכים הם חורים קטנים וסדקים.

"עונותיכם היו מבדילין ביניכם" וגו': המחיצה מונעת מישראל את אור האהבה העליונה. ואף על פי כן, הוא מציץ מן החרכים ומן החלונות. חלונות הם פתחים גדולים, ואילו חרכים הם פתחים קטנים וסדקים.

דהיינו ע"י שבירת המחיצה לפתוח חלונות וחרכים שהם בחי' לב נשבר והרהורי תשובה הבאים לאדם לכל חד וחד לפום שיעורא דיליה:

כלומר, על ידי שבירת המחיצה ופתיחת חלונות וחרכים, שהם בחינת לב נשבר והרהורי תשובה הבאים לאדם, לכל אחד ואחד לפי מידתו.

5 והנה עיקר המסך המבדיל ומחיצה המפסקת הוא ראשית גוים עמלק. שהוא ראש לשבעה גוים. וכתוב מלחמה לה' בעמלק מדר דר אפי' [אפילו] בזמן הזה שלא שייך מלחמת עמלק בגשמיות.

והנה, עיקר המסך המבדיל והמחיצה המפסיקה הוא עמלק, "ראשית גוים", שכן הוא ראש לשבעה עמים. ונאמר: "לה' מלחמה בעמלק מדור דור" — גם בזמן הזה, כאשר מלחמה בעמלק אינה שייכת במישור הגשמי.

מ"מ ברוחניות הנפש יש בחי' עמלק והיינו בחי' גסות הרוח בחוצפה וגבהות כמ"ש אם תגביה כנשר וגו' וממנה באות מדות רעות מבית ומבחוץ. מבית בפנימית הנפש גסות הלב ונצחנות וכיוצא בהן.

ובכל זאת, בחיים הרוחניים של הנפש יש בחינת עמלק, והיא גסות רוח המלווה בחוצפה ובגאווה, ככתוב: "אם תגביה כנשר" וגו'. ממנה נובעות מדות רעות מבפנים ומבחוץ. מבפנים, בפנימיות הנפש: גסות הלב, הנטייה לנצח וכיוצא באלה.

6 ומבחוץ בבחי' חיצונית ההנהגת הגוף בפו"מ [בפועל ממש] ברדיפת הכבוד ומלבושי בגדי כבוד ותפארת ולהתנהג בכבוד ותפארת וכיוצא בהן.

ומבחוץ, בבחינת חיצונית: התנהלות הגוף בפועל, ברדיפה אחר הכבוד, בלכישת בגדים של כבוד ותפארת, בהתנהגות מכובדת ומפוארת, וכיוצא בזה.

ועל כוונה זו נעשו בגדי כהונה לכבוד ולתפארת לאהרן ולבניו וגו'. להיות בחי' אתהפכא מן היש ולגרמיה שהוא בחי' עמלק שהוא ענין הגדלת היש בכל דרכיו והנהגותיו.

ולשם כך נעשו בגדי הכהונה "לכבוד ולתפארת" לאהרן ולבניו וגו': כדי שתהיה בחינת אתהפכא מן הישות והחיים למען עצמו, שהיא בחינת עמלק — כלומר, הגדלת הישות בכל דרכיו והתנהלותו.

7 וכך היתה מדתו של עמלק בזמן משה שהרי ישראל לא באו להלחם אתו ולא שמו לבם אליו וכך הייתה מידתו של עמלק בזמן משה: ישראל לא באו להילחם בו ולא נתנו עליו את דעתם;

רק הוא מעצמו ומאיליו בא לעורר מלחמת חנם מפני גדולתן של ישראל והאותות והמופתים שלא הי' יכול לסבול שיהיה איזה דבר גדול מבלעדו. [היה]

אלא הוא בא מעצמו ומיוזמתו לעורר מלחמת חנם, מפני גדולתם של ישראל והאותות והמופתים, משום שלא היה יכול לסבול שיהיה דבר גדול כלשהו מלכדו.

וככה הוא בכל אדם שלא יוכל לסבול מי שיהיה גדול ממנו בעיני אלהים ואדם כו'. ועכ"פ [ועל כל פנים] שלא יהיה הוא קטן ושפל. לכן מיפה עצמו במלבושי כבוד כו'.

וכך הוא אצל כל אדם: הוא אינו יכול לסבול שיהיה משהו גדול ממנו "בעיני ה' ואדם" וכו', ולכל הפחות [הוא מתעקש] שלא יהיה קטן ושפל. לכן הוא מייפה את עצמו בבגדי כבוד וכו'.

8 והנה בבחי' זו של עמלק נאמר כס י"ה שאין השם שלם ואין הכסא שלם. כסא הוא השראת המלך היושב על הכסא להיות ושכנתי בתוכם.

והנה, על בחינה זו של עמלק נאמר "כס י"ה": השם אינו שלם והכיסא אינו שלם. כיסא הוא המקום שבו שורה המלך היושב עליו, כדי שיתקיים "ושכנתי בתוכם".

והיינו בבחי' כסא באל"ף שאלופו של עולם שורה. משא"כ בהסתלקות האל"ף נעשה כס מלשון כסוי. כלומר, בבחינת "כיסא" עם אל"ף, שבה שורה אלופו של עולם. אבל כשהאל"ף מסתלקת, נעשה "כס", מלשון כיסוי.

9 והתכסות זו היא על שם י"ה. כי בכל אחד ואחד יש שם י"ה. כמ"ש עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה.

והכיסוי הזה הוא על שם י"ה. שכן בכל אחד ואחד יש שם י"ה, כפי שנאמר: "עוזי וזמרת י"ה ויהי לי לישועה".

כי הנה ה"א הוא בחי' התפשטות אורך ורוחב כו'. והוא בחי' התפשטות והמשכות אור אין סוף ב"ה להיות סובב כל עלמין וממלא כל עלמין.

הרי שהה"א היא בחינת התפשטות לאורך ולרוחב וכו'; והיא בחינת התפשטות והמשכת אור אין סוף ברוך הוא, להיות סובב כל עלמין וממלא כל עלמין.

10 והיו"ד הוא בחי' צמצום ישת חשך סתרו שכדי להיות התפשטות המשכה להיות ממלא וסובב כ"ע [כל עלמין] אפי' [אפילו] עולמות עליוני [עליונים] אין ערוך כו'. וכמשל טפה נגד ים אוקיינוס ויותר מכן לאין קץ כו'.

והיו"ד היא בחינת צמצום: "שם חשך סתרו". כדי שתהיה התפשטות של המשכה, שתהיה ממלאת ומקיפה את כל העולמות — ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין — נדרש צמצום, שהרי אפילו העולמות העליונים אינם בערך אליו כלל. הדבר דומה לטיפה לעומת ים האוקיינוס, ואף יותר מכך לאין קץ.

11 ולכך הוצרך להיות בחי' צמצום תחילה ואח"כ התפשטות כו'. ולכן בתמונת האותיות בכתיבת שם הוי' תמונת ה' ראשונה של שם היא ג"כ עד"מ שמתחילה עושין היו"ד ואח"כ ממשיכים [ממשיכים / ממשיכין] ממנה לרוחב ואורך למטה כו'.

לכן היה צורך שתהיה תחילה בחינת צמצום, ואחר כך התפשטות וכו'. ולכן גם צורת האותיות בכתיבת שם הוי' — צורת הה"א הראשונה של השם — היא, בדרך משל, כך: תחילה עושים את היו"ד, ואחר כך ממשיכים ממנה לרוחב ולאורך כלפי מטה וכו'.

12 ובחי' זו נמשכה בכל אדם להתבונן בגדולת א"ס ב"ה איך שהוא ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע ואיך שכ"ז [שכל זה] אינו אלא בחינת צמצום כי אין ערוך כו'.

ובחינה זו נמשכת בכל אדם, כדי שיתבונן בגדולתו של אין סוף, ברוך הוא: כיצד הוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, וכיצד כל זה אינו אלא בחינת צמצום, שהרי אין ערוך אליו וכו'.

ומזה ישוב לאהבה את ה' ולדבקה בו ממש בבחינת אהבה העליונה. והיינו המשכת הוי"ו להיות בחינת ו"ה.

ומתוך כך יבוא לאהוב את ה' ולדבוק בו ממש, בבחינת האהבה העליונה. וזוהי המשכת הווי"ו, כדי שתהיה בחינת ו"ה.

אבל עמלק הוא כס י"ה שהוא המכסה על בחינת י"ה שלא יתגלה בבחי' ו"ה שלא יוליד האהבה בהתגלות לבו.

אבל עמלק הוא "כס י"ה": הוא מכסה על בחינת י"ה, כדי שלא תתגלה בבחינת ו"ה, וכך לא תוליד אהבה בגלוי בלבו.

שאף שלבכו יבין את כל זאת לא תתפעל הנפש ולא יאיר בה אור האהבה מחמת שנעשה מחיצה של ברזל המפסקת ומונעת את האור:

כי אף שלבו מבין את כל זאת, הנפש אינה מתפעלת ואור האהבה אינו מאיר בה, משום שנוצרה מחיצת ברזל המפסיקה ומונעת את האור.

13 והעצה היעוצה לזה הנה במלחמת עמלק כתיב ויאמר משה וגו' בחר לנו אנשים. לנו דוקא שלכבוש מלחמת עמלק צריכים אנשי משה דוקא ובחי' משה הוא כמ"ש ונחנו מה בחינת בטול והתכללות לגמרי באוא"ס [באור אין סוף] ב"ה.

והעצה לכך היא שבמלחמת עמלק נאמר: "ויאמר משה וגו' בחר לנו אנשים". דווקא "לנו": כדי לנצח במלחמת עמלק נחוצים דווקא אנשי משה. מדרגתו של משה היא כפי שנאמר: "ונחנו מה" — מדרגת הביטול וההתכללות המוחלטת באור אין סוף ברוך הוא.

14 והנה כל התורה על שמו נק' תורת משה. תורה צוה לנו משה וגו'. והיינו שיהיה כל דרכי התור' [התורה] והעבודה ע"פ בחינת משה.

כעת, התורה כולה נקראת על שמו, "תורת משה": "תורה ציווה לנו משה" וגו'. כל דרכי התורה והעבודה צריכות להיות לפי בחינתו של משה.

וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] כל האומר אין לי אלא תורה אפי' [אפילו] תורה אין לו. רק שצריך להיות תורת משה בבחינת בטול באוא"ס [באור אין סוף] ב"ה לגמרי.

וכפי שאמרו חז"ל: "כל האומר אין לי אלא תורה, אפילו תורה אין לו". אלא התורה צריכה להיות תורת משה, בבחינת ביטול גמור באור אין סוף ברוך הוא.

15 וכמ"ש ולא תחללו שלא להיות בחינת חלל. כמאמר דוחק רגלי השכינה כביכול אלא כמאמר אתה הוא עד שלא נבה"ע [נברא העולם] ואתה הוא משנבה"ע [משנברא העולם].

כמו שנאמר: "ולא תחללו" — [כלומר] שלא להיות במצב של חלל, כמו במאמר "דוחק רגלי השכינה", כביכול; אלא כמו במאמר: "אתה הוא עד שלא נברא העולם, ואתה הוא משנברא העולם":

הוא ממש בלי שום שינוי דכמו שהי' [שהיה] עד שלא נבה"ע [נברא העולם] ממלא את הכל וגם המקום הזה שנברא בו העולם כך עתה כו'.

הוא ממש, בלי שום שינוי כלל; שכן כשם שעד שלא נברא העולם הוא מילא את הכול, ובכלל זה את המקום הזה ממש שבו נברא העולם, כך גם עכשיו וכו'.

16 ואיך הוא זה והרי העולם מעלים כו' אלא היינו ע"י עסק התורה דאורייתא מחכמה נפקת וכתוב הוי' בחכמה יסד וגו'

אבל כיצד ייתכן הדבר, והרי העולם מעלים וכו'? אלא זהו באמצעות העיסוק בתורה, שכן התורה יוצאת מן החכמה, ונאמר: "הוי' ייסד [את הארץ] בחכמה" וכו';

שבחכמה שורה אא"ס [אור אין סוף] ב"ה שהחכמה היא היא בחינת בטול כח מ"ה [מה] ולכך גם האדם שלומד התורה הרי בכל דבר הלכה או אגדה שלומד מלובש בה בחי' חכמה

שכן אור אין סוף ברוך הוא שורה בחכמה, משום שהחכמה היא עצמה בחינת ביטול — כוח מה. לכן גם אצל אדם הלומד תורה, בכל עניין של הלכה או אגדה שהוא לומד, מלובשת בו בחינת החכמה,

שבה מלובש אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה וא"כ הוא בבחי' בטול בשעת עסק התורה לחכמתו ית' ואין מעלים ומסתיר מאחר שאין נראה ליש ודבר נפרד בפ"ע [בפני עצמו] רק שהיא חכמתו ית' הבטלה אליו ואין עוד מלבדו.

שבה מלובש אור אין סוף ברוך הוא. אם כן, בשעת העיסוק בתורה הוא נתון במצב של ביטול לחכמתו יתברך, ושום דבר אינו מעלים ומסתיר, שכן [התורה] אינה נראית כיש, כדבר נפרד בפני עצמו, אלא רק כחכמתו יתברך, הבטלה אליו, ו"אין עוד מלבדו".

17 ועל זה נאמר ואשים דברי בפ"ך דברי ממש ופ"י דברי בפ"ך היינו בחי' פנימית. ובצל ידי כסיתך הן בחי' מקיפים שאוא"ס [שאור אין סוף] ב"ה שורה ומתגלה בו בבחי' פנימית [פנימיות / פנימית] ובחי' מקיף

ועל כך נאמר: "ואשים דברי בפ"ך" — דבריי ממש. ופירוש "דברי בפ"ך" הוא בחינת הפנימיות; ו"בצל ידי כסיתך" היא בחינת המקיפים: שאור אין סוף ברוך הוא שורה ומתגלה בו בבחינת פנימיות ובבחינת מקיף;

וע"י כן הוא כובש מלחמת עמלק שהוא היש כו' כי ביטול זה הוא הפך היש והוא המכניע ומשבר המחיצה של ברזל כו'

ועל ידי כך הוא מנצח במלחמה נגד עמלק, שהוא בחינת יש וכו'; שכן ביטול זה הוא היפוכו של היש, והוא שמכניע ושובר את מחיצת הברזל וכו'.

וזהו ועשית ציץ דקאי על משה שהוא הוא העושי^[העושה] את הציץ להיות יציץ נזרו של אור האהבה רבה להיות מציץ מן החרכים וזורח

וזהו "ועשית ציץ", המתייחס למשה: הוא שעושה את הציץ, כדי ש"יציץ נזרו" — אור האהבה רבה — ויהיה "מציץ מן החרכים" וזורח;

ע"י עשיית חרכים וחלונות שבירת המחיצה שהן הרהורי תשובה מבחי בטול אנשי משה וכמ"ש בחר לנו וגוי כנ"ל.

על ידי עשיית חרכים וחלונות — שבירת המחיצה — שהם הרהורי תשובה מבחינת הביטול של אנשי משה, וכמו שכתוב "בחר לנו" וגוי, כנ"ל.

18 וציץ זה הוא זהב טהור הוא בחי מעלת הזהב על הכסף. ושתייהן הן בחי אהבה

והציץ הזה הוא זהב טהור: [זוהי] בחינת מעלתו של הזהב על הכסף. ושניהם הם בחינת אהבה,

כמ"ש לי הכסף ולי הזהב וגוי רק הכסף הוא בחי קרירות וזהב הוא בחי רשפי אש האהבה:

כמו שכתוב: "לי הכסף ולי הזהב" וגוי; אלא שהכסף הוא בחינת קרירות, וזהב הוא בחינת "רשפי אש" של אהבה.

19 ופתחת עליו פתוחי חותם. הן אותיות התורה כי חותמו של הקב"ה אמת ואין אמת אלא תורה.

"ותחרוט עליו חריטות של חותם": אלו אותיות התורה, שכן חותמו של הקדוש ברוך הוא הוא אמת, ו"אין אמת אלא תורה".

ונקי בחי חותם כי התורה אשר לפנינו שנתלבשה בענינים גשמיים היא היא בחי חותם כדמיון האותיות שנחקקים על השעוה שאינו מערך ומהות האותיות שבמחשבה או בדבור רק מ"מ הן אותיות עצמן שנצטיירו ונתגשמו כו'.

והיא נקראת בחינת חותם, מפני שהתורה שלפנינו, שהתלבשה בענינים גשמיים, היא עצמה בחינת חותם. הדבר דומה לאותיות שהוטבעו בשעווה: הן אינן מאותו סדר וממהותן של האותיות שבמחשבה או בדיבור, אך בכל זאת הן האותיות עצמן, שקיבלו צורה ונעשו גשמיות וכו'.

20 וכך הנה כתיב בצלמנו כדמותנו דקאי על התורה שבע"פ [שבעל פה] שהיא בחי דמות ודמיון בעלמא

שהיא בחי חותם עדי"מ כאותיות הנחקקין על השעווה כו'

וכך נאמר: "בצלמנו כדמותנו" — הכוונה לתורה שבעל פה, שהיא רק בחינת דמות ודמיון, בחינת חותם, למשל, כאותיות הנחקקות בשעווה וכו'.

אעפ"כ [אף על פי כן] יסודתה בהררי קדש העליון ח"ע [חכמה עילאה] שבכל הלכה כו' ועיי' זה נמשך בחי' קדש העליון בעסק התורה והמצות בבחי' פנימי [פנימיות / פנימית] ומקיפין שהתורה היא פנימית והמצות הן לבושים ומקיפין

ובכל זאת, יסודה בהררי קדש העליון — חכמה עילאה שבכל הלכה וכו'. ועל ידי כך נמשכת בחינת קודש העליון בעיסוק בתורה ובמצוות, בבחינת פנימיות ומקיפים: התורה היא פנימית, והמצוות הן לבושים ומקיפים,

כמאמר אשר קדשנו במצותיו והנה המשכה זו היא בחי' קדש למ"ד למטה והוי' למעלה שבחי' קדש עדיין היא נקי למטה מבחי' הוי' כי

כמאמר: "אשר קדשנו במצוותיו". והנה, המשכה זו היא בחינת "קודש למ"ד למטה והוי' למעלה", שכן בחינת קודש עדיין נקראת למטה מבחינת הוי'. כי

הנה יש ב' בחי' הוי' כמ"ש ויעבר הוי' על פניו ויקרא הוי' הוי' ופסיק טעמא בינייהו כי הן ב' בחי' כי ענין הוי' מורה שהוא מהוה כל ההוויות מאין ליש כו'

יש שתי בחינות של הוי', כמו שכתוב: "ויעבר הוי' על פניו ויקרא הוי' הוי'", וטעם מפסיק ביניהן, כי הן שתי בחינות. משמעות השם הוי' היא שהוא מהוה את כל ההוויות מאין ליש וכו',

עיי' שעלה ברצונו כך ויש מקור ושרש לזה להיות עולה כך ברצונו ולהיות מקור להוות כל ההוויות והוא הוי' הראשון שהוא לרצון לפני הוי"ה הב' ונקי רעוא דרעוין:

משום שכך עלה ברצונו; ויש לכך מקור ושורש, שעלה כך ברצונו ושיהיה מקור להוות את כל ההוויות. זוהי הוי' הראשונה, שהיא "לרצון לפני הוי' השנייה, והיא נקראת "רעוא דרעוין" — רצון הרצונות.

21 וזהו ויקרא הוי' הוי'. שהוי' הא' קורא וממשיך הוי' הב' להיות נאצלות ומתגלות י"ג מכילין דרחמי שהן מקורות כל ההוויות וכל ההשתלשלות ובחי' הוי' הא' הוא למעלה מעלה מבחי' קדש ונקרא רעוא דרעוין.

וזהו [פירוש] "ויקרא: הוי', הוי'": הוי' הראשון קורא וממשיך את הוי' השני, כדי ששלוש עשרה מידות הרחמים יאצלו ויתגלו; הן המקורות של כל ההוויות ושל כל ההשתלשלות העולמות. בחינת הוי' הראשונה נעלית מאוד, הרבה מעבר לבחינת קודש, והיא נקראת "רצון הרצונות".

22 ועיי עסק התורה והמצות הנ"ל בבחי' הנ"ל נמשך שיהי' [שיהיה] קדש למ"ד למטה היא בחי' אתעדל"ת

[אתערותא דלתתא] והוי"ה למעלה היא אתעדל"ע [אתערותא דלעילא]

ובאמצעות העיסוק בתורה ובמצוות שהזכרו לעיל, באופן שתואר לעיל, נעשה "קודש" [והאות] למ"ד למטה", שהיא בחינת אתערותא דלתתא, ו"הוי" למעלה", שהיא אתערותא דלעילא.

כי על ידי עסק התורה שהיא חכמתו ורצונו יתברך הרי כמים הפנים כו' ורוח אייתי רוח ואמשיך רוח רצון עליון רעוא דרעוין

שהרי על ידי העיסוק בתורה, שהיא חכמתו ורצונו יתברך, "כמים הפנים כו'", ו"רוח אייתי רוח ואמשיך רוח": הרצון העליון, רעוא דרעוין.

ועל ידי זה נעשה גלוי רעותא דלבא ואור האהבה עליונה בנפש בלי מסך מבדיל מחיצה מפסקת כו' עד שיהי' [שיהיה] על מצח אהרן ג"כ גילוי בחי' זו:

ועל ידי כך מתגלה רעותא דלבא ואור האהבה העליונה שבנפש, בלי מסך מבדיל או מחיצה מפסקת כו', עד שגם על מצחו של אהרן מתגלה בחינה זו.

23 וביאור ענין המצח הוא כמו עד"מ בגשמיו' [בגשמיות] שיש בתלת חללי דגלגלתא תלת מוחין חב"ד [חכמה]

בינה ודעת]. ויש גולגלתא דחפא על מוחא.

ההסבר לענין המצח הוא כך: בדומה לכך, במונחים גשמיים, יש שלושה מוחות — חכמה, בינה ודעת — בשלושת החללים שבגולגולת, ויש גולגולת המכסה על המוח.

כך ברוחני' [ברוחניים] הנה המוחין הם חב"ד [חכמה בינה ודעת] והדעת הוא הכח המקשר את חכ' [חכמה] ובינה להיות תקועה בחוזק בל ימוט שכאשר נגמר בכח חכמתו ובינתו בגדולת א"ס ב"ה כך תהא נפשו קשורה בה' לבדו.

כך גם ברוחניות: המוחין הם חכמה, בינה ודעת, והדעת היא הכוח המקשר בין חכמה ובינה, כדי [שהדבר] יהיה קבוע בחוזקה ולא יזוז; וכשם שעל פי הכוח של חכמתו ובינתו הושגה גדולתו של אין סוף ברוך הוא, כך תהיה נפשו קשורה בה' לבדו.

24 והנה במוחין דחב"ד [דחכמה בינה ודעת] שם הוא גילוי אא"ס [אור אין סוף] ב"ה בהתבוננות בסדר התפלה

וכיוצא בה איך שברוך שאמר והי' [והיה] העולם ויחיד ומיוחד וחי העולמים מלך וישתבח שמך כו'.

והנה, במוחין של חכמה, בינה ודעת מתגלה אור אין סוף, ברוך הוא, באמצעות התבוננות בסדר התפילה וכיוצא בזה: כיצד "ברוך שאמר והיה העולם", "יחיד ומיוחד, חי העולמים מלך", ו"ישתבח שמך" וכו'.

וכך הוא התקשרות הדעת בגילוי עוצם התשוקה והתענוג. אך יש בחיי גלגלתא דחפיי [דחפיא] על מוחא וכנגד הדעת הוא המצח שהוא הכסוי על הדעת להעלים גלוי הדעת וההתקשרות.

וכך היא התקשרות הדעת, בגילוי עוצמת הכיסופים והתענוג. אך יש בחינה של "גולגולת המכסה על המוח"; וכנגד הדעת נמצא המצח, שהוא הכיסוי שעל הדעת, כדי להסתיר את גילוי הדעת וההתקשרות.

25 ולכן אחר התפלה חולפת ועוברת כו' וצריך לחזור ולהתפלל בכל יום לעורר את האהבה וע"ז נאמר והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום.

ולכן, לאחר התפילה [האהבה] חולפת ועוברת וכו', ויש להתפלל מחדש בכל יום כדי לעורר את האהבה. ועל כך נאמר: "והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום".

ואמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] בכל יום יהיו בעיניך כחדשים לחדש את האהבה. כי לפי שהוא ית' מחדש בכ"י [בכל יום] תמיד מע"ב [מעשה בראשית] לכך גם האהבה מתחדשת כו'.

וחכמינו ז"ל אמרו: "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים" — כדי לחדש את האהבה. שכן מאחר שהוא ית' מחדש תמיד, בכל יום, את מעשה בראשית, גם האהבה מתחדשת וכו'.

26 והנה כאשר לבו פונה זה לכרמו כו' יכול להיות מן הנפילים להמשיך לבו אחר תענוגי עוה"ז שהן רבוי והגדלת היש.

והנה, כאשר לבו פונה — "זה לכרמו" וכו' — הוא עלול להיות מן הנפילים, ולמשוך את לבו אחר תענוגי העולם הזה, שהם ריבוי והגדלה של היש.

וכתי' [וכתיב] תועבת ה' כל גבה לב אפי' [אפילו] בחיי חיצוניי שהן הנהגת הלבושין כנ"ל וארז"ל [ואמרו] רבתינו זכרונם לברכה] אין אני והוא יכולים לדור כאחת.

ונאמר: "תועבת ה' כל גבה לב" — גם הבחינה החיצונית, שהיא הנהגת הלבושין, כנזכר לעיל. וחכמינו ז"ל אמרו: "אין אני והוא יכולים לדור כאחת".

27 וכמ"ש אין דעת אלהים בארץ שכאשר הוא מושקע בארציות וחומריות אין בו דעת אלהים והתקשרות. אך כ"ז [כל זה] הוא בבחי' עכו"ם [עובדי כוכבים ומזלות] שנקראו כך ע"ש [על שם] שהם אומות ומקורות לכל עניני עוה"ז.

כמו שכתוב: "אין דעת אלקים בארץ" — כאשר אדם שקוע בענייני ארציות וחומריות, אין בו דעת אלקים ואין בו קשר [אליו]. אולם כל זה הוא בבחינת עכו"ם — עובדי כוכבים ומזלות — שנקראו כך משום שהם אומות ומקורות לכל ענייני העולם הזה.

משא"כ בבחי' ישראל יכול להיות עצת חכמינו ז"ל [זכרוננו לברכה / זכרונם לברכה] עשה מלאכתך עראי וטפל לבד בבחי' קרירות כמו שכפאו שד כו'.

ואילו בבחינת ישראל יכולה להתקיים עצת חכמינו ז"ל: "עשה מלאכתך עראי", שתהיה משנית בלבד, מתוך קרירות, כאדם שהשד כופה עליו וכדומה.

28 וזהו והי' [והיה] על מצח אהרן שגם אחר התפלה שחולפת ועוברת האהבה מ"מ נשאר רשימו על בחי' מצח שהוא כיסוי שעל הדעת

וזהו [פירוש] "והיה על מצח אהרן": שגם לאחר התפילה, כשהאהבה חולפת ונעלמת, בכל זאת נשאר רשימו בבחינת המצח, שהוא הכיסוי שעל הדעת,

דהיינו בחינת חיצוניות החב"ד [החכמה בינה ודעת] והוא ענין רצון פשוט לדבקה בו ית' בלי עומק התבוננות כבשעת התפלה רק הסכמת הלב מחיצוניות הדעת אחר אשר נגמר בדעתו כך בשעת התפלה כלומר, בחינת החיצוניות של חכמה, בינה ודעת. זהו רצון פשוט להידבק בו ית', בלי העמקה בהתבוננות כפי שהיא בזמן התפילה, אלא רק הסכמת הלב, הנובעת מחיצוניות הדעת, לאחר שבזמן התפילה הכריע בדעתו כך;

כי הגם שגילוי עוצם התשוקה והתענוג שבדעת חלף ועבר אחר התפלה מ"מ רשימו ניכר להיות רצון והסכמת הלב לדבקה בו ית' ולהיות מלאכתו עראי וטפל ותורתו קבע ועיקר.

כי אף שגילוי עוצמת הכיסופים והתענוג שבדעת חלף ונעלם לאחר התפילה, בכל זאת ניכר רשימו [שנותר]: רצון והסכמת הלב להידבק בו ית', ולעשות את מלאכתו עראי וטפל ואת תורתו קבע ועיקר.

29 ורצון זה והסכמה זו יכולה להיות תמיד. וזהו והי' [והיה] על מצחו תמיד לרצון להם לפני הוי"ה

הרצון וההסכמה האלה יכולים להיות קבועים. וזהו [המשמעות של] "והיה על מצחו תמיד, לרצון להם לפני הוי"ה":

שע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] **זו אתערותא דלעילא לעורר רצה"ע** [רצון העליון] **רעוא דרעוין והתגלות בחי' הוי"ה המקור אל הי"ג מדה"ר** [מדות הרחמים] **שע"י גילוי רצה"ע** [רצון העליון] **הוא נושא עון הקדשים ואתהפכא כו'.**

שעל ידי אתערותא דלתתא זו באה אתערותא דלעילא, לעורר את הרצון העליון, רעוא דרעוין, ואת התגלות בחינת הוי", שהיא המקור לשלוש עשרה מידות הרחמים; באמצעות גילוי זה של הרצון העליון הוא "נושא עון הקדשים", ויש [גם] היפוך וכו'.

וכנודע ש"יג מדה"ר [מדות הרחמים] **רחום וחנון נושא עון כו' נמשכות מבחי' רצון העליון.** והיינו כשיהיה גילוי רצון זה גם על בחי' מצח אהרן (כי זה לעומת זה מצח אשה זונה)

כידוע, שלוש עשרה מידות הרחמים — "רחום וחנון", "נושא עון" וכו' — נמשכות מבחינת הרצון העליון. וזהו כאשר גילוי הרצון הזה נמצא גם בבחינת מצח אהרן (שהרי "זה לעומת זה" — "מצח אשה זונה"),

משא"כ כשאין הגילוי רצון אלא בחב"ד [בחכמה בינה ודעת] **דהיינו כשעת תפלה לבדה כשעת התבוננות ולא כל היום כולו:**

אך לא כך כאשר גילוי הרצון הוא רק בחכמה, בינה ודעת, כלומר, רק בזמן התפילה, בזמן ההתבוננות, ולא במשך כל היום:

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/torah-ohr/tetzaveh/3

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק